

kirjaamo@intermin.fi
linda.viitala@intermin.fi

Viite SM061:00/2015

Lausunto: HE luonnos laiksi pelastustoimen järjestämisestä

Luonnoksen keskeisin ehdotus on pelastustoimen ja ensihoidon uudelleenorganisointi keskittämällä näiden palveluiden järjestämisvastuu ja palvelutuotanto viidelle yliopistosairaalaa ylläpitävälle maakunnalle. Hämeen ELY-keskus ei pidä keskittämisehdotusta perusteltuna eikä kannata sitä. Pelastustoimen ja ensihoidon tehtävät ovat tyypillisiä lähipalveluita. Ne on jatkossakin tarpeen hoitaa alueelliset ja paikalliset näkökulmat huomioon ottaen ja yhteistyössä muiden kaikkiin maakuntiin sijoitettavien toimintojen kanssa eikä niitä tule eriyttää kullekin maakunnalle kuuluvasta päätöksenteosta ja toimeenpanosta.

Pelastuslaitoksella paljon erityyppisiä tehtäviä

Hämeen ELY-keskus katsoo, että organisoimalla pelastustoimi osaksi sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteita unohdettaisiin se, että pelastuslaitoksille kuuluu suuri joukko erilaisia muitakin tehtäviä esimerkiksi onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä, pelastustoiminnassa ja muiden viranomaisten tukemisessa. Esimerkiksi pelastustoimen hälytystehtävistä noin 80 % on muita kuin ensivasteen tehtäviä. Lakiluonnoksessa näiden tehtävien yhteiskunnallinen merkitys sivuutetaan.

Samassa organisaatiossa toimittaessa eri ammattialojen viranomaisten moniammatillinen yhteistyö ja tiedonkulku helpottuvat. Yhteistyöstä voi koitua myös erilaisia synergiaetuja, joita ei välttämättä vielä osata edes ennakoita. Uudistuksessa maakuntiin kootaan paitsi sosiaali- ja terveydenhuollon myös mm. ympäristöterveydenhuollon sekä yritys- ja elinkeinotoiminnan sekä muita kuntien ja ELY-keskusten nykyisin hoitamia tehtäviä, joita useat pelastustoimen tehtävät sivuavat tai joiden kanssa niillä on yhtymäkohtia. ELY-keskus pitää tärkeänä, että maakunnan tehtävissä, toiminnassa ja palveluiden kehittämisessä turvataan hyvän yhteistyön ja tiedonkulun edellytykset myös pelastustoimen kanssa pitämällä se osana perusmaakunnan tehtäväkokonaisuutta. Pelastustoimen tehtävien keskittäminen viidelle maakunnalle myös vaikeuttaisi tehokasta alueellista turvallisuustyötä ja varautumista erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

HÄMEEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Selvitys pelastuslaitosten alueellisesta roolista kemikaalien turvallisen käytön valvojana

Hämeen ELY-keskus on ympäristöministeriön toimeksiannosta tehnyt selvityksen pelastuslaitoksen alueellisesta roolista kemikaalien turvallisen käytön valvonnassa. Selvityksen on tehnyt projektisuunnittelija Sanna Vääriskoski-Kaukanen yhteistyössä Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen kanssa. Ohessa keskeiset tiedot ja päätelmät em. selvityksestä:

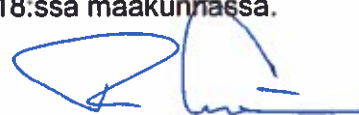
Pelastusviranomainen valvoo vaarallisten kemikaalien vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin velvoitteiden noudattamista (Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta eli ns. kemikaaliturvallisuuslaki 390/2005, 155 §). Tietyissä kohteissa vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 24 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen toiminnasta pelastuslaitokselle. Näihin kohteisiin tulee laatia myös pelastussuunnitelma, jonka asianmukaisuutta valvotaan palotarkastusten yhteydessä.

Laajamittaisen teollisen käsittelyn osalta kemikaalien asianmukaisen käytön valvontaviranomaisena toimii Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Tuotantolaitoksille, joiden toiminta saattaa aiheuttaa ns. suuronnettomuusvaaran (ks. kemikaaliturvallisuuslaki 390/2005, 30 §) tulee pelastusviranomaisen laatia ulkoinen pelastussuunnitelma (Pelastuslaki 379/2011 48 §, SMa 612/2015).

Esimerkiksi Päijät-Hämeen alueella on 483 kohdetta, joista on tehty kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskeva kemikaali-ilmoitus. Osa kohteista on kauppa- ja liikekeskuksia, joissa harjoitetaan esim. nestekaasun myyntiä, osa puolestaan on kemikaaleja prosesseissaan käyttäviä tuotantolaitoksia. Kohteisiin tehdään määräaikaisten palotarkastusten lisäksi kemikaali-ilmoitukseen pohjautuvia tarkastuksia. Pelastuslaitos tekee kemikaalivalvonnan osalta tarkastusyhteistyötä sekä alueen kuntien että ELY-keskuksen kanssa. Alueellinen yhteistyö on osoittautunut hyvin hedelmälliseksi.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kemikaalionnettomuuksien ehkäisemiseksi, yhteistyön jatkuvuuden turvaamiseksi, paikallistuntemuksen säilyttämiseksi ja kemikaaleja koskevan ennaltaehkäisevän työn laadun takaamiseksi on oleellista säilyttää pelastuslaitos maakunnallisena organisaationa jokaisessa 18:ssä maakunnassa.

Ylijohtaja

Pekka Savolainen

Yksikön päällikkö

Riitta Turunen